

ORGAN BAĞIŞI

Prof. Dr. Tekin AKPOLAT

Organ nakli nedir?

Yetmezliğe girmiş bir organın görevlerini yapmak için canlı veya kadavra vericiden sağlanan organın hastaya takılma işlemidir.

Organ bağışı nedir?

Kişi hayatta iken serbest iradesi ile tıbben yaşamı sona erdikten sonra doku ve organlarının başka hastaların tedavisi için kullanılmasına **izin vermesi** veya beyin ölümü gerçekleşmiş, tıbben ölü kişilerin organlarının, organ yetmezliği olan hastalara nakline **yakınları tarafından izin verilmesidir**.

Kadavra verici nedir?

Hayatta iken, tıbben yaşamı sona erdikten sonra organlarının kullanılmasına izin vermiş veya beyin ölümü gerçekleştikten sonra ailesi tarafından izin verilmiş kişidir.

Hangi organ ve dokular için söz konusudur?

- Kalp/Akciğer
- Karaciğer
- Böbrek
- Pankreas
- Kornea
- Kalp kapakçığı
- Kemik, Deri, Tendon
- Diğer organlar

Beyin ölümü nedir?

Kişinin solunum dahil tüm beyin işlevlerini geri dönüşümsüz olarak kaybetmesi durumudur. Bu kişiler mevcut durumlarını ancak solunum makinesi desteği ile sürdürebilirler. Beyin ölümü tanısı konmuş bir hasta **tıbben "ölü"** olarak kabul edilir ve bu durumun değişmesi mümkün değildir. Tıbbi desteğe rağmen genellikle 48-72 saat içerisinde bu hastaların kalbi dahil diğer tüm organları da çalışmaz duruma gelir.

Beyin ölümü ve bitkisel hayat arasında ne fark vardır?

Bitkisel hayattaki hastalarda beyinde çok az da olsa fonksiyon vardır. Hastalar solunum cihazına gerek duymayabilir.

Beyin ölümü tanısı nasıl konur?

Hasta, dört kişilik bir uzmanlar heyeti tarafından ayrıntılı bir şekilde değerlendirilerek klinik ve laboratuvar incelemeler yapılır. Bu incelemelerin sonunda beyin ölümü tanısı oy birliği ile konur, ancak en ufak bir tereddüt var ise tanıdan kaçınılır.

Beyin ölümü tanısı koyan ekipte kimler vardır?

Kardiyolog, nörolog, beyin cerrahı ve anesteziyoloji ve reanimasyon uzmanı olmak üzere 4 kişiden oluşur ve karar oy birliği ile verilir (Kaynak: Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanun, Resmi Gazete, Tarih:03.06.1979 Sayı:16655). Bu kurul, organ naklini gerçekleştirecek olan ekipten tamamen bağımsızdır.

Organ bağıışı hastanın tıbbi bakımını etkiler mi?

Hayır. Organ bağıışlayan kişinin organlarının kullanılması, ancak o kişiye tıbben yapılacak tüm tedaviler uygulandıktan ve bu tedavilerin başarısız olduğu ispatlandıktan sonra beyin ölümünün gerçekleşmesiyle gündeme gelir.

Organ nakli neden önemlidir?

İyileşmesi mümkün olmayan son dönem organ yetmezliği gelişen hastalığı (Böbrek yetmezliği, karaciğer sirozu, ileri kalp yetmezliği, vs) olan hastaların en başarılı tedavi yöntemi organ naklidir. Organ nakli hastaların yaşam kalitesini (sosyal/ekonomik) arttırır ve yaşam süresini uzatır. Böbrek yetmezliği olan hastaların diyaliz tedavisi ile yeni bir organ bekleyecek kadar zamanları vardır ancak karaciğer sirozu, ileri kalp yetmezliği gibi hastalıkları olan hastaların zamanları sınırlıdır. Bugüne kadar çok sayıda hasta, organ vericisi bulunamaması nedeniyle yaşamını kaybetmiştir. Organ nakli için en önemli kaynak ise beyin ölümü gerçekleşmiş hastalardır.

Organlarımı bağışlamıştım, vazgeçebilir miyim?

Evet. Yanınızda taşıdığınız bağış kartını yırtıp atmanız ve ailenize organlarınızı bağışlamak istemediğinizi söylemeniz yeterlidir.

Bağışladığım organlarım para ile bir başkasına satılabilir mi?

Hayır. Türkiye'de bugüne kadar böyle bir olay **olmamıştır** ve **olma olasılığı yok kabul edilebilir**. Medyaya yansıyan organ ticareti haberleri tek böbreklerini para ile satan insanları anlatmaktadır.

Organ bağışında yaş sınırı var mıdır?

18 yaşından büyük ve akli dengesi yerinde olan herkes iki tanık huzurunda ve hekim onayı ile organlarının tamamını veya bir bölümünü bağışlayabilir. Beyin ölümü gerçekleşmiş 18 yaşından küçüklerin organlarının kullanılabilmesi için ebeveynleri izin vermelidir.

Organ bağış kartının önemi nedir?

Organlarınızı yaşarken bağışlamanız, ailenizin vereceği kararı kolaylaştırır. Organlarınızı bağışlamış olsanız bile ailenizin onayı olmadan organlarınızın alınmasında sorun çıkabilir.

Organlarımı bağışlamak için ne yapmalıyım?

Bir organ bağış kartı alıp yanınızda taşımanız yeterlidir. Organ bağış kartlarını hastanelerden temin edebilirsiniz. Organlarını bağışlayan bir kişinin bu durumdan ailesini önceden haberdar etmesinde yarar vardır. Bu sayfadan temin edebileceğiniz bir bağış kartını doldurup ailenizi kararınızdan haberdar etmeniz genellikle yeterlidir. Aileniz organ bağış kararınızı sizin vasiyetiniz olarak kabul etmelidir.

Ben sadece böbreklerimi bağışlamak istiyorum, ne yapmalıyım?

Bağış kartında bunu belirtmeniz yeterlidir.

Organ bağış dini inançlara aykırı mıdır?

Kesinlikle hayır. İslam dini de dahil olmak üzere tüm büyük dinlerde organ bağışına aykırı bir durum yoktur.

Yasalara nasıl ulaşabilirim?

Ülkemizde organ ve doku nakli ile ilgili temel yasalar aşağıdadır.

[Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanun](#) (3.6.1979 tarih ve 16655 sayılı Resmi Gazete)

[Organ Ve Doku Nakli Hizmetleri Yönetmeliği](#) (1.6.2000 tarih ve 24066 sayılı Resmi Gazete)

[Organ ve Doku Nakli Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#) (7.3.2005 tarih ve 25748 sayılı Resmi Gazete).

Organ bağışına gösterdiğiniz ilgi için teşekkür eder, uzun ve sağlıklı bir yaşam dilerim.